

เผด็จการทางเวลาจากนโยบายรถคันแรก

ธนากร ขุนศรี และ ฤทธิดา นิ่มอนงค์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลากิจกรรมส่วนตัวและกิจกรรมในแต่ละพื้นที่ของนิสิตภาควิชาภูมิศาสตร์ และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของการทำกิจกรรมระหว่างวันของนิสิตภาควิชาภูมิศาสตร์ก่อนและหลังมีนโยบายรถคันแรก วิธีการวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่าในหนึ่งวันที่มีเวลา 24 ชั่วโมง นิสิตมีพฤติกรรมการใช้พื้นที่เพื่อประกอบกิจกรรมอยู่สองประเภท คือพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่ประกอบกิจกรรม โดยมีการเดินทางเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ ก่อนมีนโยบายรถคันแรกนิสิตใช้เวลาในพื้นที่ส่วนตัว 54% (13.03 ชั่วโมง) พื้นที่ประกอบกิจกรรม 39% (9.27 ชั่วโมง) และการเดินทาง 7% (1.70 ชั่วโมง) หลังจากมีนโยบายรถคันแรกนิสิตใช้เวลาในการเดินทางเพิ่มขึ้นจาก 7% เป็น 10% (2.49 ชั่วโมง) ทำให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้พื้นที่โดยเพิ่มเวลาในพื้นที่ประกอบกิจกรรมจาก 39% เป็น 44% (10.46 ชั่วโมง) แต่ลดเวลาในส่วนของพื้นที่ส่วนตัวลงจาก 54% เหลือ 46% (11.05 ชั่วโมง) เวลาในการเดินทางที่เพิ่มขึ้นทำให้นิสิตมีการปรับเปลี่ยนพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง โดยใช้บริการรถโดยสารประจำทางลดลงเหลือ 14% แต่มีการใช้รถตู้ และรถแท็กซี่เพิ่มขึ้นเป็น 8% และ 7% ตามลำดับ เมื่อมีการปรับเปลี่ยนพาหนะที่ใช้ในการเดินทางส่งผลให้นิสิต 54% มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพิ่มขึ้น โดยหลังมีนโยบายรถคันแรกนิสิตมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมในพื้นที่ประกอบกิจกรรมคือกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจลดลง 3% แต่มีการสนทนาจับกลุ่มพูดคุยเพิ่มขึ้น 4% ส่วนการทำกิจกรรมในพื้นที่ส่วนตัวมีการปรับเปลี่ยนคือ การนอนหลับพักผ่อนและการรับประทานอาหารที่บ้านลดลง 3% ขณะที่การดูโทรทัศน์และการเล่นอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น 3% และ 2% ตามลำดับ ผลที่ตามมาจากนโยบายรถคันแรก คือปัญหาการจราจรติดขัดที่เพิ่มขึ้น ทำให้นิสิตใช้เวลากับการเดินทางมากขึ้นจึงต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ทั้งสองส่วน จึงมีข้อเสนอแนะ ให้รัฐบาลมีการปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบโครงข่ายการเชื่อมโยงถนน เพื่อรองรับรูปแบบการใช้เวลาในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในแต่ละวันได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: เผด็จการทางเวลา นโยบายรถคันแรก พื้นที่ส่วนตัว พื้นที่ประกอบกิจกรรม การเดินทาง